Ndërmarrjet e Huaja në Shqipëri 2017-2019

INSTAT

Dhjetor, 2020

Parathënie dhe Mirënjohje

Instituti i Statistikave të Shqipërisë (INSTAT), në bashkëpunim me Bankën e Shqipërisë, në publikimin e veçantë për treguesit kryesorë të ndërmarrjeve me pronësi të huaj dhe të përbashkët që operojnë në Shqipëri, i referohet periudhës 2017-2019.Statistikat në lidhje me ndërmarrjet private të huaja dhe të përbashkëta (shqiptare dhe të huaja) synojnë të monitorojnë situatën, strukturën, intensitetin e tregtisë dhe performancën e tyre brenda territorit të Shqipërisë.

Në strategjinë e komunikimit, INSTAT është orientuar në përmbushjen nevojave të përdoruesve, duke targetuar grupe të ndryshme. Me këtë publikim arrijnë të plotësohen kërkesat themelore dhe nevojat e disa prej grupeve të përdoruesve, për të informacion mbi ndërmarrjet e huaja dhe aktivitetin e tyre ekonomik në Shqipëri.

INSTAT, nëpërmjet këtij publikimi plotëson disa prej kërkesave për informacion statistikor të vendimarrësve, kërkuesve shkencor, akademikëve, etj, të cilat janë vazhdimisht në rritje.

Realizimi i këtij produkti do të ishte i pamundur pa bashkëpunimin e ndërmarrjeve për t'ju përgjigjur pyetësorëve të organizuar nga INSTAT dhe institucioneve të tjera duke siguruar të dhënave administrative të nevojshme.

Kontributi i Bankës së Shqipërisë, si agjensi statistikore, për të dhënat e Investimeve të Huaja Direkte (IHD), është gjithashtu një vlerë e shtuar në këtë publikim.

INSTAT gjithmonë do ofrojë partneritet të vazhdueshëm dhe një bashkëpunim të frytshëm, ashtusiç e dëshmon dhe ky publikim.

Elsa Dhuli, PhD

Drejtor i Përgjithshëm, INSTAT

Përmbajtja

Hyrje 4

A. Ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta 5

Tab.1: Ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta, 2017-2019 5

Fig.1 Struktura e ndërmarrjeve të huaja e të përbashkëta sipas rajoneve, 2019 5

Tab. 2 Ndërmarrje të huaja dhe të përbashkëta sipas shteteve, 2017-2019 6

Tab. 3 Ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta sipas pronësisë dhe rajoneve 6

Tab. 4 Ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta sipas aktiviteti ekonomik dhe rajoneve, 2017-20197

Tab. 5 Ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta sipas madhësisë së ndërmarrjes, 2017-2019 7

B. Treguesit kryesorë ekonomikë të ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta 8

Fig.3: Përqindja e treguesve kryesorë në ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët ndaj ndërmarrjeve shqiptare, 2017-2019........ 8

Tab. 6: Struktura e treguesve kryesorë në ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët sipas shteteve, 2017-2019 9

Fig. 4: Struktura e punësimit në ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët........ 10

Fig.5: Struktura e shitjeve neto në ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët 10

Tab. 7: Struktura e treguesve kryesorë sipas aktivitet ekonomik, 2017-2019........ 11

Tab. 8: Struktura e shitjeve për ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët sipas shteteve për çdo aktivitet ekonomik, 2019 12

Fig.6: Përqindja e treguesve kryesorë sipas madhësisë së ndërmarrjes, 2019 (%) 13

C. Investimet e Huaja Direkte (IHD) 13

Tab. 9: Investime e Huaja Direkte, Stoku sipas vendeve (mil Euro) 13

Tab. 10: Investime të Huaja Direkte, Fluksi sipas vendeve (mil Euro) 14

Tab.11: Invetime të Huaja Direkte, Stoku sipas aktiviteteve (mil Euro)........ 14

D. Tregtia e Mallrave sipas Ndërmarrjeve 16

Tab. 13 Numri i ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta sipas vendeve........ 16

Tab.14 Eksportet dhe importet e ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta në totalin e ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta, sipas vendeve........ 17

Tab. 15 Struktura eksport / import e ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta në totalin e ndërmarrjeve. 18

Tab. 16 Struktura eksport / import e ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta nga BE në totalin e ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta........ 18

Hyrje

Publikimi “Ndërmarrjet e huaja në Shqipëri”, përfshin të dhëna për vitet referencë 2017-2019.

Botimi përbëhet nga katër kapituj.

Kapitulli i parë jep informacion mbi numrin e ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta që operojnë në Shqipëri, të ndara sipas llojit të pronësisë, vendit të investitorit, aktivitetit kryesor ekonomik dhe madhësisë.

Kapitulli i dytë shpreh ndikimin e ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta në treguesit e punësimit, shitjet neto dhe investimeve.

Kapitulli i tretë tregon lëvizjen e Investimeve të Huaja Direkte (IHD), Flow dhe Stock, sipas vendeve dhe veprimtarive.

Kapitulli i katërt përmban informacion mbi strukturën e ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta dhe pesha e tyre në eksportet dhe importet në ekonominë e Shqipërisë.

Statistikat mbi ndërmarrjet private të huaja dhe të përbashkëta synojnë të monitorojnë situatën, strukturën, intensitetin e tregtisë dhe performancën e tyre brenda territorit shqiptar,pwr periudhën 2017-2019.

Gjetjet kryesore të këtij materiali tregojnë se në periudhën kohore 2017- 2019, ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta kanë punësuar mesatarisht 8 % të punësimit gjithsej dhe kanë kontribuar me mesatarisht 25,5 % në totalin e shitjeve.

Ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët përfaqësojnë 3,9 % të numrit të ndërmarrjeve gjithsej në vend.

A. Ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta

Në vitin 2019 ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta që operojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë janë 6.443, ndërsa në fund të vitit 2018 dhe 2017 ishin përkatësisht 6.259 dhe 6.295,(tab.1)

Tab. 1: Ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta, 2017-2019

Gjendje në fund të vitit

Pronësia	Viti 2017		Viti 2018		Viti 2019	
	numër	%	numër	%	numër	%
Gjithsej	**162.452**	**100**	**162.835**	**100**	**162.342**	**100,0**
Shqiptare 100%	156.157	96,1	156.576	96,2	155.899	96,0
Të huaja e të përbashkëta	6.295	3,9	6.259	3,8	6.443	4,0
nga të cilat						
Të huaja 100%	3.704	2,3	4.109	2,5	4.269	2,6
Të përbashkëta (shqiptare+huaja)	2.591	1,6	2.150	1,3	2.174	1,3

Burimi: INSTAT

Në periudhën kohore 2017- 2019 ndërmarrjet me origjinë nga shtetet e Bashkimit Evropian zënë mesatarisht 65,6 % të ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta, ndërsa shtetet e Ballkanit Perëndimor përfaqësojnë 10,9 % të këtyre ndërmarrjeve (tab.2).

Fig.1 Struktura e ndërmarrjeve të huaja e të përbashkëta sipas rajoneve, 2019

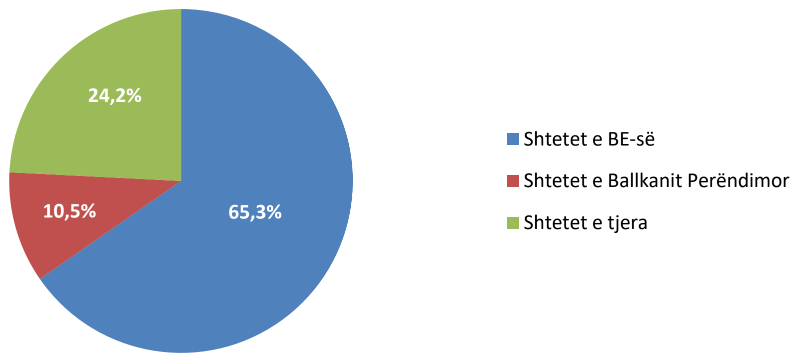

Burimi: INSTAT

Ndërmarrjet e mëdha të huaja e të përbashkëta janë të përqendruara kryesisht në aktivitetet ekonomike si call center, prodhimi i këpucëve dhe aktiviteti bankar.

Tab. 2 Ndërmarrje të huaja dhe të përbashkëta sipas shteteve, 2017-2019

Gjendje në fund të vitit

Ndërmarrjet e huaja e të përbashkëta		2017			2018			2019		
		Gjithsej	Të huaja 100%	Të huaja e të përbashkëta	Gjithsej	Të huaja 100%	Të huaja e të përbashkëta	Gjithsej	Të huaja 100%	Të huaja e të përbashkëta
Gjithsej		**6.295**	**3.704**	**2.591**	**6.259**	**4.109**	**2.150**	**6.443**	**4.269**	**2.174**
Shtetet e BE	Austria	76	47	29	57	32	25	59	40	19
	Britania e Madhe	98	51	47	89	55	34	84	46	38
	Gjermania	180	121	59	172	124	48	184	126	58
	Greqia	510	250	260	453	249	204	430	256	174
	Hollanda	49	32	17	51	34	17	41	29	12
	Italia	2.887	1.619	1.268	2.853	1.821	1.032	3.011	2.058	953
	Spanja	25	14	11	24	15	9	24	15	9
	Të tjera BE	372	228	144	357	235	122	377	250	127
	Gjithsej shtetet e BE-së	**4.197**	**2.362**	**1.835**	**4.056**	**2.565**	**1.491**	**4.210**	**2.820**	**1.390**
Shtetet e Ballkanit Perëndimor	Bosnja&Hercegovina	14	11	3	11	8	3	12	5	7
	Kosova	478	319	159	423	290	133	447	303	144
	Mali i Zi	26	18	8	23	17	6	29	22	7
	Maqedonia	170	123	47	146	103	43	143	91	52
	Serbia	56	33	23	42	26	16	43	25	18
	Gjithsej shtetet e Balkanit	**744**	**504**	**240**	**645**	**444**	**201**	**674**	**446**	**228**
Shtetet e tjera	Emiratet e Bashkuara Arabe	12	7	5	36	19	17	22	12	10
	Kanada	32	19	13	27	21	6	32	20	12
	Kina	81	59	22	77	59	18	91	67	24
	Sh. B. A	126	72	54	113	72	41	135	80	55
	Turqia	433	273	160	374	242	132	385	253	132
	Zvicra	58	40	18	48	37	11	57	44	13
	Të tjera	612	368	244	883	650	233	837	527	310
	Gjithsej shtete të tjera	**1.354**	**838**	**516**	**1.558**	**1.100**	**458**	**1.559**	**1.003**	**556**

Burimi: INSTAT

Tab. 3 Ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta sipas pronësisë dhe rajoneve

Gjendje në fund të vitit

Pronësia	2017				2018				2019			
	Gjithsej	Shtetet e BE-së	Shtetet e Ballkanit Perëndimor	Shtetet e tjera	Gjithsej	Shtetet e BE-së	Shtetet e Ballkanit Perëndimor	Shtetet e tjera	Gjithsej	Shtetet e BE-së	Shtetet e Ballkanit Perëndimor	Shtetet e tjera
Gjithsej	**6.295**	**4.197**	**744**	**1.354**	**6.259**	**4.056**	**645**	**1.558**	**6.443**	**4.210**	**674**	**1.559**
Të huaja 100%	3.704	2.362	504	838	4.109	2.565	444	1.100	4.269	2.820	446	1.003
Të përbashkëta (Shqiptarë + Të huaj)	2.591	1.835	240	516	2.150	1.491	201	458	2.174	1.390	228	556

Burimi: INSTAT

Në ekonominë shqiptare, ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta nga Shtetet e Bashkimit Evropian janë mbizotëruese në aktivitetet: shërbime të tjera (25,1 %), tregti (15,8 %) dhe industri (10,9%),(tab.4).

Tab. 4 Ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta sipas aktiviteti ekonomik dhe rajoneve, 2017-2019

Gjendje në fund të vitit

	Aktiviteti ekonomik	Gjithsej	Prodhuesit e të mirave	Bujqësia, pyjet dhe peshkimi	Industria	Ndërtimi	Prodhuesit e shërbimeve	Tregtia	Transporti dhe magazinimi	Akomodimi dhe shërbimi ushqimor	Informacioni dhe komunikacioni	Shërbime të tjera
2017	**Gjithsej**	**6.295**	**1.645**	**71**	**1.096**	**478**	**4.650**	**1.721**	**121**	**337**	**339**	**2.132**
	Shtetet e BE-së	4.197	1.201	50	804	347	2.996	1.038	87	126	231	1.514
	Shtetet e Ballkanit Perëndimor	744	174	7	123	44	570	262	14	132	31	131
	Shtetet e tjera	1.354	270	14	169	87	1.084	421	20	79	77	487
2018	**Gjithsej**	**6.259**	**1.477**	**73**	**942**	**462**	**4.782**	**1.721**	**115**	**304**	**373**	**2.269**
	Shtetet e BE-së	4.056	1.055	50	681	324	3.001	991	75	114	252	1.569
	Shtetet e Ballkanit Perëndimor	645	143	6	90	47	502	245	18	94	29	116
	Shtetet e tjera	1.558	279	17	171	91	1.279	485	22	96	92	584
2019	**Gjithsej**	**6.443**	**1.468**	**75**	**923**	**470**	**4.975**	**1.720**	**116**	**325**	**397**	**2.417**
	Shtetet e BE-së	4.210	1.020	45	684	291	3.190	977	70	125	287	1.731
	Shtetet e Ballkanit Perëndimor	674	141	10	87	44	533	249	24	101	31	128
	Shtetet e tjera	1.559	307	20	152	135	1.252	494	22	99	79	558

Burimi: INSTAT

Në periudhën kohore 2017- 2019, ndërmarrjet nga vendet e BE-së me 1-9 të punësuar mbulojnë 85,1 % të të gjitha ndërmarrjeve të BE-së, ndërsa ndërmarrjet me 250+ të punësuar mbulojnë 1,2 %, (tab. 5).

Kjo përqindje e ndërmarrjeve të vogla dhe të mëdha lidhet me veprimtarinë ekonomike ku ato veprojnë.

Tab. 5 Ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta sipas madhësisë së ndërmarrjes, 2017-2019

Gjendje në fund të vitit

	2017				2018				2019			
Madhësia sipas të punësuarve	Gjithsej	Shtetet e BE-së	Shtetet e Ballkanit Perëndimor	Shtetet e tjera	Gjithsej	Shtetet e BE-së	Shtetet e Ballkanit Perëndimor	Shtetet e tjera	Gjithsej	Shtetet e BE-së	Shtetet e Ballkanit Perëndimor	Shtetet e tjera
Gjithsej	**6.295**	**4.197**	**744**	**1.354**	**6.259**	**4.056**	**645**	**1.558**	**6.443**	**4.210**	**674**	**1.559**
01-04	4.792	3.174	578	1.040	4.972	3.157	549	1.266	4.917	3.148	558	1.211
05-09	566	355	97	114	527	335	61	131	648	433	59	156
10-49	608	407	60	141	504	363	30	111	542	364	43	135
50-249	256	213	6	37	198	156	5	37	69	55	1	13
250+	73	48	3	22	58	45		13	267	210	13	44

Burimi: INSTAT

B. Treguesit kryesorë ekonomikë të ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta[1]

Statistikat mbi ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta synojnë të monitorojnë rëndësinë, strukturën dhe performancën e këtyre ndërmarrjeve brenda territorit shqiptar.

Në vitin 2019, ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta kanë punësuar 16,1 % të punësimit gjithsej nga 15,6 % dhe 18,7 që zinin në vitin 2018 dhe 2017. Shitjet neto të realizuara nga ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta përbëjnë 20,5 % të shitjeve neto të ndërmarrjeve gjithsej në vitin 2019, ndërsa gjatë 2018 dhe 2017 ky tregues ishte 25,8 % dhe 30,3%. Përqindja e investimeve të realizuara nga ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta është 30,0 % e investimeve gjithsej të vitit 2019, ndërsa në vitet 2018 dhe 2017 ishte 25,0 % dhe 30,4%, (fig. 3).

Fig.3: Përqindja e treguesve kryesorë në ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët ndaj ndërmarrjeve shqiptare, 2017-2019

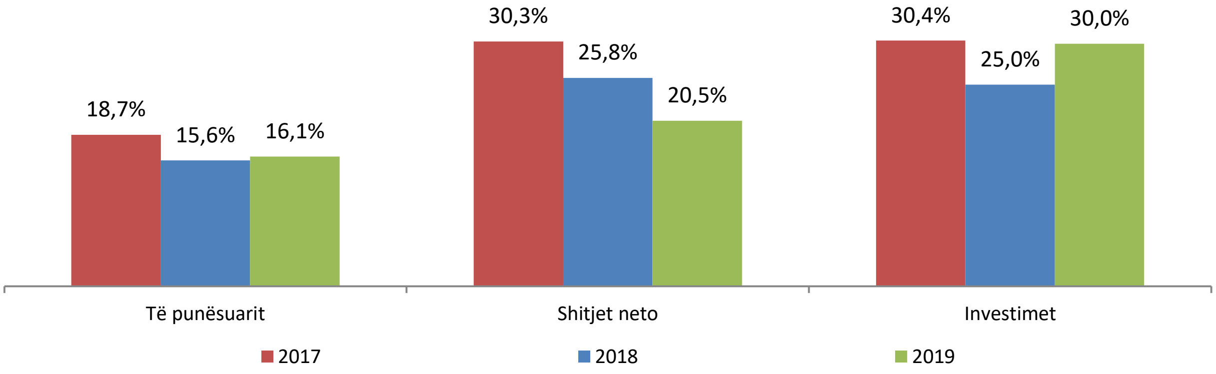

Burimi: INSTAT

Gjatë periudhës kohore 2017-2019, nga vendet e Bashkimit Evropian, Italia zë 50,9 % të punësimit dhe 25,3 % të shitjeve neto. Në vendet e Ballkanit Perëndimor, Kosova mbulon 3,8 % të punësimit dhe 3,6 % të shitjeve neto gjatë të njëjtës periudhë kohore, (tab.6).

Ndërmarrjet me pronësi nga vendet e BE-së investuan 43,4 % të investimeve gjithsej të kryera nga ndërmarrjet e huaja në periudhën kohore 2017-2019. Pjesa më e madhe është investuar nga Italia (13,0 %), ndërsa vendet e Ballkanit Perëndimor kanë realizuar 3,1 % të investimeve të realizuara nga ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta, (tab. 6).

[1] Anketa Strukturore pranë Ndërmarrjeve përfshin të gjitha format legale të ndërmarrjeve aktive që prodhojnë të mira e shërbime për treg por përjashton nga studimi aktivitetet e bujqësisë, pyjeve dhe peshkimit, aktivitetet financiare dhe të sigurimit, administrimi publik dhe i mbrojtjes; sigurimi social i detyrueshëm si edhe aktivitetet e organizatave ndërkombëtare.

Tab. 6:Struktura e treguesve kryesorë në ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët sipas shteteve, 2017-2019

%

Ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët		Të punësuarit			Shitjet			Investimet		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Shtetet e BE-së	Austria	2,1	0,9	1,0	3,1	1,2	2,2	17,8	0,0	1,6
	Britania e madhe	0,5	0,5	0,4	0,2	1,0	0,5	0,0	0,0	0,4
	Gjermania	3,7	4,0	4,7	4,9	6,1	6,9	3,0	10,1	3,2
	Holanda	0,6	3,3	1,3	1,6	2,3	1,8	0,1	3,0	6,6
	Greqia	9,9	10,2	7,6	11,3	10,3	7,0	10,5	13,6	3,7
	Italia	49,0	50,4	53,3	24,1	27,3	24,6	16,1	14,0	8,9
	Shtete të tjera të BE-së	4,5	7,6	8,2	16,9	15,2	14,5	2,0	4,8	7,6
	Gjithsej Shtetet e BE-së	**70,2**	**76,8**	**76,5**	**62,1**	**63,4**	**57,5**	**49,5**	**45,5**	**32,2**
Shtetet e Ballkanit Perëndimor	Bosnja & Hercegovina	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1
	Serbia	0,7	0,5	0,5	2,9	1,0	1,0	1,3	0,3	0,7
	Kosova	5,2	2,8	3,3	3,0	4,5	3,2	1,9	3,6	0,6
	Mali i Zi	0,0	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
	Maqedonia e Veriut	1,3	0,9	0,7	1,9	1,9	1,1	0,3	0,3	0,0
	Shtetet e Ballkanit Perëndimor	**7,2**	**4,2**	**4,9**	**8,1**	**7,5**	**5,7**	**3,6**	**4,2**	**1,6**
Shtete të tjera	Emiratet e Bashkuara Arabe	0,3	1,4	0,4	0,3	1,1	0,9	0,1	0,2	0,1
	Kanada	1,1	0,5	0,3	3,8	0,5	0,4	11,2	0,0	0,1
	Republika Popullore e Kinës	1,0	1,6	1,3	0,8	6,1	7,4	0,5	17,4	13,0
	Sh.B.A	0,9	0,4	1,0	0,5	1,0	1,7	0,8	0,4	1,5
	Turqi	10,5	8,2	9,5	11,5	10,9	15,2	32,6	10,4	10,5
	Zvicër	0,9	1,9	1,9	2,4	2,7	3,4	0,2	2,4	39,4
	Shtete të tjera	7,9	5,1	4,2	10,5	6,8	7,8	1,5	19,5	1,7
	Shtete të tjera gjithsej	**22,6**	**18,9**	**18,6**	**29,8**	**29,0**	**36,9**	**46,9**	**50,4**	**66,2**

Burimi: INSTAT

Vendet e BE-së kanë pjesën më të madhe të punësimit në ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta; në vitin 2019 këto vende kanë zënë 76,5 % tëpunësimit, ndërsa në vitin 2018ky tregues ishte 76,8 %.

Fig. 4: Struktura e punësimit në ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët

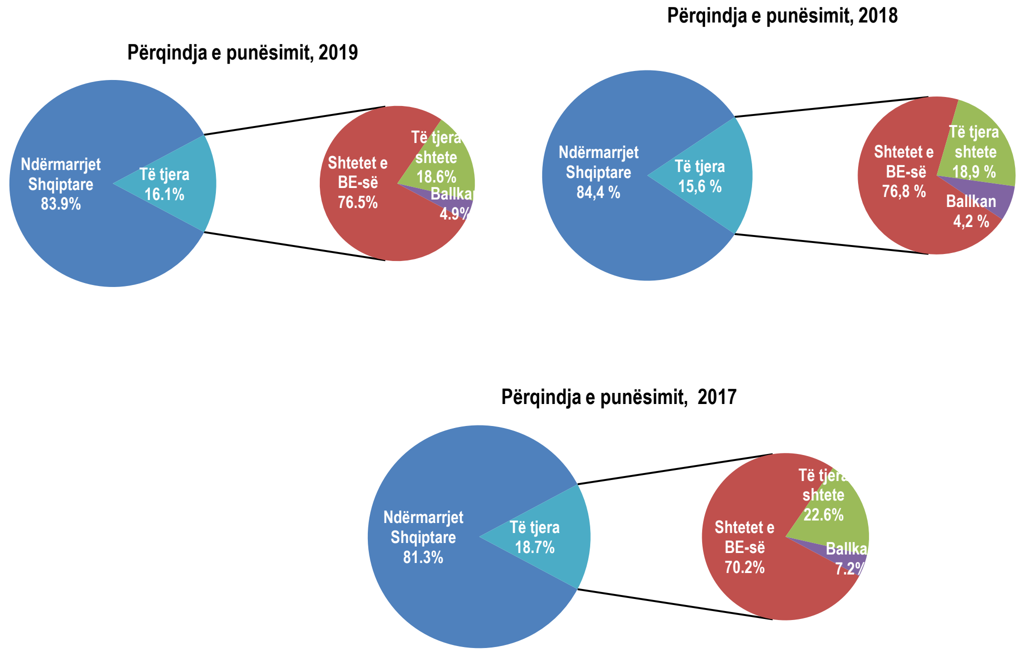

Burimi: INSTAT

Përsa i përket shitjeve neto, situata duket e ngjashme me atë të punësimit. Vendet e BE-së kanë pjesën më të madhe të shitjeve neto në ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta me 57,5 % gjatë vitit 2019, përkatësisht 63,4% në 2018 dhe 62,1 % në vitin 2017(fig.5).

Fig.5:Struktura e shitjeve neto në ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët

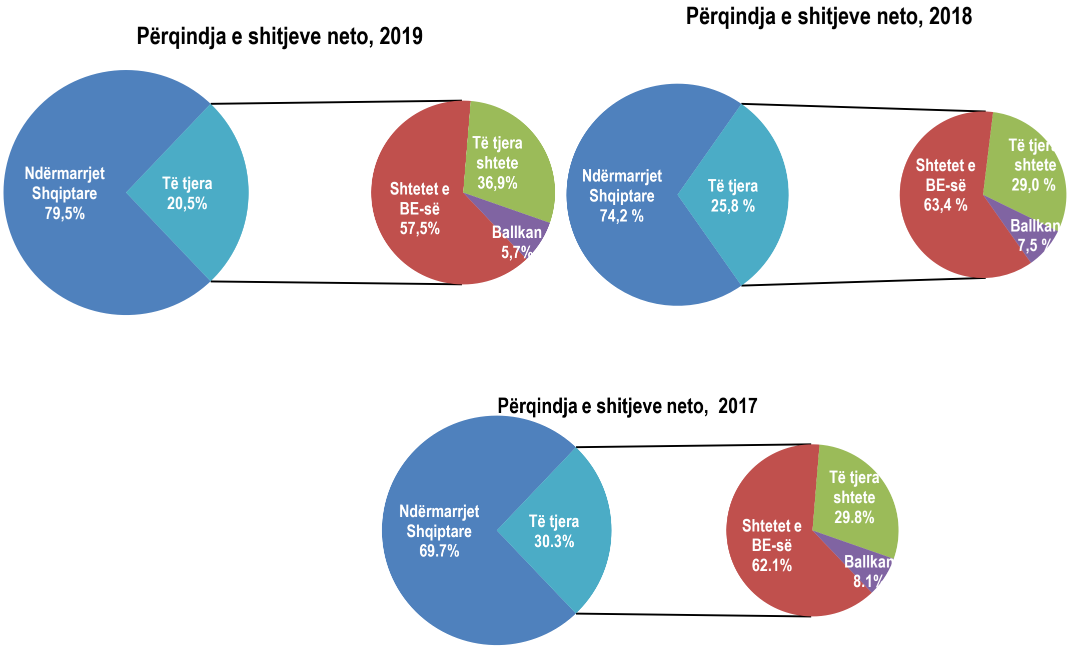

Burimi: INSTAT

Për treguesin e punësimit, përqindja më e lartë e ndërmarrjeve me pronësi të huaj dhe të përbashkët për periudhën kohore 2017-2019 është në sektorin e Industrisë përpunuese mesatarisht 38%, (tab.7).

Për treguesin e shitjeve, përqindja më e lartë e ndërmarrjeve me pronësi të huaj dhe të përbashkët për periudhën kohore 2017-2019 është në sektorin e Tregtisë mesatarisht 29,1%, (tab.7).

Për treguesin e investimeve, përqindja më e lartë e ndërmarrjeve me pronësi të huaj dhe të përbashkët për periudhën kohore 2017-2019 është në sektorin e Energjisë Elektrike dhe Ujë mesatarisht 29,9%, (tab.7).

Tab.7:Struktura e treguesve kryesorë sipas aktivitet ekonomik, 2017-2019

%

Viti	Treguesit / Aktiviteti ekonomik	Industri nxjerrëse	Industri përpunuese	Energji Elektrike dhe Ujë	Ndërtim	Tregti	Akomodim dhe Restorante	Transport Komunika-cion	Shërbime të tjera
	NVE Rev.2	05-09	10-32	35-39	41-43	45; 46; 47	55; 56	49-53; 58-63	33; 68-82; 85-96 Përj. 94
2017	Të punësuarit	2,5	33,2	1,1	4,8	19,3	1,9	9,7	27,4
	Shitjet neto	5,2	16,2	3,4	7,8	41,3	0,4	10,5	15,2
	Investimet	11,5	36,4	22,2	5,5	7,7	0,5	7,9	8,2
2018	Të punësuarit	2,0	41,7	1,1	4,7	10,2	1,7	8,0	30,6
	Shitjet neto	6,0	17,0	6,7	12,8	24,5	2,0	11,5	19,5
	Investimet	22,3	18,9	21,6	10,0	4,6	0,2	10,3	12,0
2019	Të punësuarit	2,5	39,0	1,5	4,4	11,0	2,9	7,1	31,6
	Shitjet neto	9,8	19,5	5,5	9,5	21,7	1,0	13,5	19,6
	Investimet	14,7	12,4	45,9	3,3	2,1	2,3	11,6	7,8

Burimi: INSTAT

Tabela 8 paraqet strukturën e shitjeve neto të realizuara nga ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta gjatë vitit 2019, sipas vendeve kryesore në çdo aktivitet ekonomik.

Në sektorin e Industrisë nxjerrëse, pjesa më e madhe e shitjeve neto realizohet nga ndërmarrjet e zotëruara nga grupi i vendeve të tjera (86,7 %) ku Republika Popullore e Kinës është vendi dominues me 71,7 %. Për sektorin e Akomodimit dhe restoranteve pjesa më e madhe e shitjeve neto realizohet nga ndërmarrjet e zotëruara nga vendet e BE-së (58,3 %), ku Austria përfaqëson 33,4 %. Në grupin e vendeve të BE-së, Italia dominon në sektorin e Industrisë përpunuese (40,1 %), Energjisë Elektrike, Gazit, Ujit (24,0 %), Ndërtim (29,1 %) dhe Shërbimet të tjera (37,3 %). Gjermani dominon në sektorin e Transportit, Informacionit dhe Komunikacionit (30,2 %).

Tab. 8: Struktura e shitjeve për ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët sipas shteteve për çdo aktivitet ekonomik, 2019

%

Rajonet	Aktivitetet Ekonomike	Industri nxjerrëse	Industri përpunuese	Energji Elektrike & Ujë	Ndërtim	Tregti	Akomodim & Restorante	Transport & Komunikacion	Shërbime të tjera
	NveRev.2	05-09	10-32	35-39	41-43	45; 46; 47	55; 56	49-53; 58-63	33; 68-82; 85-96 excl 94
Shtetet e BE-së	Austria	0,0	0,4	6,0	8,3	2,5	33,4	0,3	0,4
	Britania e madhe	0,6	0,0	0,0	1,5	0,3	0,0	0,1	1,1
	Gjermania	0,1	0,9	6,5	1,9	7,1	2,3	30,2	2,8
	Hollanda	5,2	0,0	6,5	0,0	1,1	0,0	4,3	0,5
	Greqia	1,5	8,4	6,0	17,4	6,8	1,2	2,4	7,1
	Italia	2,1	40,1	24,0	29,1	16,7	18,4	10,2	37,3
	Shtete të tjera të BE-së	3,5	9,0	1,9	7,1	19,6	3,0	14,9	27,4
	Gjithsej Shtetet e BE-së	**13,0**	**58,8**	**50,9**	**65,3**	**54,2**	**58,3**	**62,5**	**76,5**
Shtetet e Ballkanit Perëndimor	Bosnja & Hercegovina	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	1,0	0,0	0,0
	Serbia	0,0	2,0	2,0	0,0	0,8	0,5	0,3	1,5
	Kosova	0,1	0,5	0,4	6,0	8,5	13,3	2,5	0,7
	Mali i Zi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,4
	Maqedoniae Veriut	0,1	0,5	0,0	0,2	3,7	2,6	0,8	0,5
	Shtetet e Ball. Perëndimor	**0,3**	**3,0**	**2,3**	**6,2**	**14,1**	**17,3**	**3,7**	**3,2**
Shtete të tjera	Emiratet e Bashkuara Arabe	0,0	0,2	0,7	0,0	3,6	0,0	0,2	0,3
	Kanada	1,9	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,6	0,1
	Republika Popullore e Kinës	71,7	0,1	0,0	1,8	0,6	1,7	0,0	0,0
	Sh B A	2,1	0,1	0,0	0,9	3,1	1,4	0,9	3,0
	Turqi	9,4	28,1	26,7	10,4	8,5	4,4	18,5	10,1
	Zvicër	1,7	0,0	3,8	0,0	9,8	0,0	1,9	3,5
	Shtete të tjera	0,0	9,7	15,6	15,3	5,9	16,8	11,7	3,1
	Shtete të tjera gjithsej	**86,7**	**38,1**	**46,8**	**28,4**	**31,7**	**24,4**	**33,8**	**20,3**

Burimi: INSTAT

Gjatë vitit 2019, ndërmarrjet me 50 dhe më shumë të punësuar zënë 27,4 % të të punësuarve gjithsej dhe kanë realizuar 24,1 % të shitjeve neto dhe 26,3 % të investimeve gjithsej.

Ndërmarrjet me 10-49 të punësuar kanë ndikimin më të madh në investime me 39,4 %dhe realizojnë 15,2 % të shitjeve neto.

Fig.6:Treguesit kryesorë sipas madhësisë së ndërmarrjes, 2019 (%)

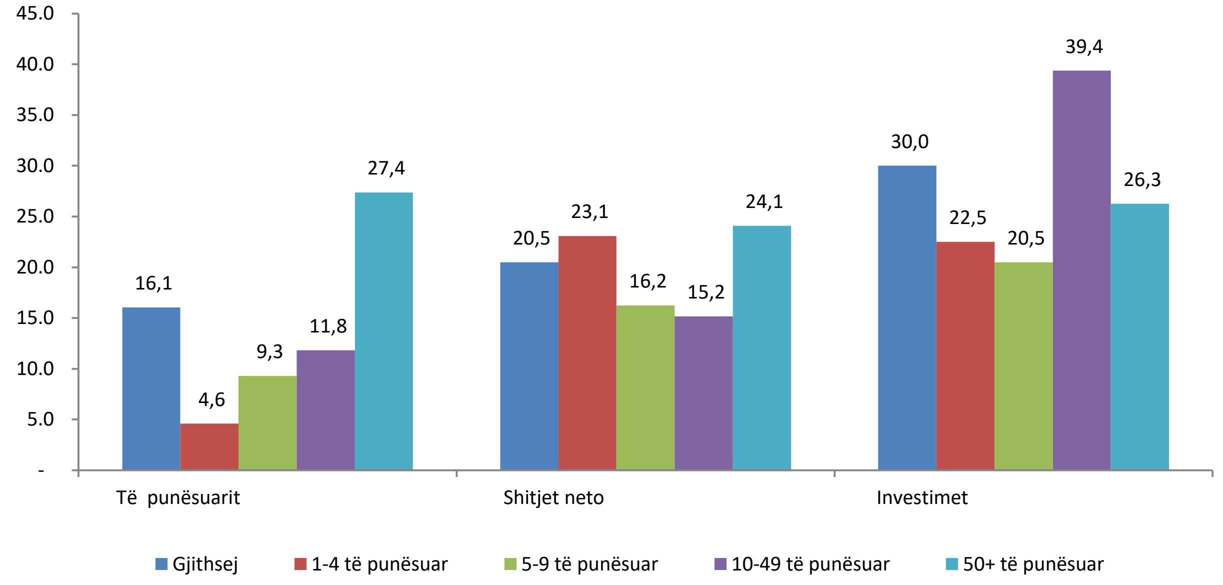

Burimi: INSTAT

C. Investimet e Huaja Direkte (IHD)

Investimet e HuajaDirekte janë një faktor kryesor i integrimit ekonomik ndërkombëtar dhe globalizimit. Statistikat e besueshme të IHD kanë qenë gjithmonë thelbësore për hartuesit e politikave që përballen me sfidat e tërheqjes dhe shfrytëzimit të investimeve të huaja.

Tab. 9:Investime e Huaja Direkte,Stokusipas vendeve (mil Euro)

Investimet e Huaja Direkte	2017	2018	2019
Stoku gjithsej	**6.456,1**	**7.455,2**	**8.147,5**
EU-28	3.672,2	4.008,5	4.508,5
Austria	447,5	516,7	545,8
Britania e Madhe	51,2	61,5	78,5
Gjermania	111,5	126,7	147,1
Greqia	1.216,8	1.071,6	500,2
Italia	610,1	690,9	764,8
Hollanda	826,8	1.017,0	1.245,4
Të Tjera EU	408,3	524,2	1.226,9
Zvicra	893,7	1.315,5	1.495,2
Kanada	883,8	1.000,6	1.115,2
SH B A	79,1	69,4	81,8
Të tjera	927,3	1.061,2	946,7

Burimi: Banka e Shqipërisë

Stoku i Investimeve të Huaja Direkte është rritur me 26,2 %, në 2019 krahasuar me 2017. Në fund të vitit 2019, vendet e BE-së përbëjnë pjesën më të madhe të Stokut (55,3 %), të dominuara nga Hollanda dhe Italia respektivisht me 15,3 % dhe 9,4 %, (tab 9)

Tab. 10:Investime të Huaja Direkte, Fluksi sipas vendeve (mil Euro)

Investimet e Huaja Direkte	2017	2018	2019
Fluks gjithsej	**899,9**	**1.019,6**	**1.072,3**
EU-28	351,2	420,5	586,5
Austria	55,0	56,1	43,4
Britania e Madhe	9,0	7,9	17,5
Gjermania	-20,4	21,2	19,1
Greqia	27,2	- 27,8	- 9,2
Italia	61,6	52,9	118,8
Të Tjera EU	218,8	310,1	396,9
Zvicra	338,6	354,9	196,7
Kanada	149,1	83,4	112,8
SH B A	3,3	13,7	20,0
Të tjera	57,7	147,1	156,3

Burimi: Banka e Shqipërisë

Fluksi i Investimeve të Huaja Direkte është rritur me 5,2% në 2019 krahasuar me 2018. Për 2019, Italia ka patur rritjen më të madhe me gati 2 herë ndërsa Zvicra rënien më të madhe me 44,6%, krahasuar me 2018.

Tab.11:Invetime të Huaja Direkte, Stoku sipas aktiviteteve (mil Euro)

Investimet e Huaja Direkte	2017	2018	2019
Stoku gjithsej	**6.456,1**	**7.455,2**	**8.147,5**
B-Industria nxjerrëse	865,0	1.023,5	1.157,6
C-Industria përpunuese	591,1	661,7	705,1
(D+E)-Energjia elektrike, gazi, avulli, furnizimi me ujë, etj	1.512,0	2.051,1	2.409,8
J-Informacioni dhe komunikacioni	1.169,5	1.083,3	1.076,0
K- Aktivitete financiare dhe të sigurimit	1.006,2	1.072,3	1.067,2
Të tjera	1.312,3	1.563,2	1.731,9

Burimi: Banka e Shqipërisë

Sektori i "Energjia elektrike, gazi dhe furnizimi me ujë" dhe "Industria nxjerrëse" përbënin vlerat më të larta të Stokut në fund të vitit 2019, përkatësisht me 29,6% dhe 14,2 %.

Tab. 12: Investime të Huaja Direkte, Fluksi sipas aktiviteteve (mil Euro)

Investimet e Huaja Direkte	2017	2018	2019
Fluks gjithsej	**899,9**	**1.019,6**	**1.072,3**
B-Industria nxjerrëse	216,2	176,8	258,7
C-Industria përpunuese	22,9	34,0	43,4
(D+E)-Energjia elektrike, gazi, avulli, furnizimi me ujë, etj	407,5	454,0	333,9
J-Informacioni dhe komunikacioni	-24,0	-66,1	12,1
K-Aktivitete financiare dhe të sigurimit	111,8	96,6	117,1
Të tjera	165,6	324,3	307,1

Burimi: Banka e Shqipërisë

Sektori "Energjia elektrike, gazit dhe furnizimi me ujë" dhe "Industria nxjerrëse" përbënin vlerat më të larta të Fluksit të IHD gjatë vitit 2019, përkatësisht me 31,1% dhe 24,1%.

D. Tregtia e Mallrave sipas Ndërmarrjeve

Ky kapitull ka si qëllim të prodhojë statistika të reja për karakteristikat e shkëmbimit të mallrave në Shqipëri për periudhën 2017-2019, për ndërmarrjet me pronësi të huaj dhe të përbashkët.

Gjatë periudhës 2017- 2019, numrin më të madh të ndërmarrjeve me pronësi të huaj dhe të përbashkët e zënë ndërmarrjet me pronësi/bashkëpronësi Italiane dhe Greke. Gjatë kësaj periudhe numri mesatar i ndërmarrjeve eksportuese me pronësi/bashkëpronësi Italiane është 358 dhe me pronësi/bashkëpronësi Greke është 83. Ndërsa për importet e mallrave numri mesatar i ndërmarrjeve importuese me pronësi/bashkëpronësi Italiane është 633 dhe me pronësi/bashkëpronësi Greke është 157 (Tab. 13).

Tab. 13 Numri i ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta sipas vendeve të pronësisë, 2017-2019

		Eksportet			Importet		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
Vendet e BE-së	Austria	25	13	11	34	16	23
	Franca	14	11	15	23	19	23
	Gjermania	25	20	22	51	55	64
	Greqia	92	78	78	174	156	140
	Italia	353	338	383	652	613	634
	Hollanda	8	9	8	15	14	13
	Mbretëria e Bashkuar	5	4	5	17	19	19
	Të tjera të BE-së	32	37	41	86	85	84
Vendet e Ballkanit Perëndimor	Bosnja dhe Hercegovina	c	c	c	c	c	5
	Kosova	38	34	43	108	97	110
	Maqedonia	18	12	14	41	36	37
	Mali i Zi	c	c	c	4	5	c
	Serbia	7	4	3	22	22	17
Vendet e tjera	Kanada	c	c	4	9	5	4
	Kina	7	7	7	31	23	35
	Zvicra	9	11	6	16	19	26
	Turqia	43	29	44	118	96	120
	Emiratet e Bashkuara Arabe	4	12	5	4	13	9
	SHBA	9	7	11	30	25	34
	Vendet e tjera	37	40	36	89	105	88

Burimi: INSTAT

Në periudhën kohore 2017-2019, pjesën më të madhe të vlerës së eksporteve të mallrave të ndërmarrjeve me pronësi të huaj dhe të përbashkët e zënë ndërmarrjet me pronësi/bashkëpronësi Italiane mesatarisht me 50,0 %, ndërmarrjet me pronësi/bashkëpronësi Turke mesatarisht me 12,1 % dhe ndërmarrjet me pronësi/bashkëpronësi Kineze mesatarisht me 9,4 %. Referuar vlerës së importeve të mallrave për të njëjtën periudhë ndërmarrjet me pronësi/bashkëpronësi Italiane, gjithashtu zënë pjesën më të madhe të vlerës së importeve mesatarisht me 41,2 %,

ndjekur nga ndërmarrjet me pronësi/bashkëpronësi Turqia mesatarisht me 12,7 % dhe ndërmarrjet me pronësi/bashkëpronësi Greke mesatarisht me 9,9 % (Tab. 14).

Tab.14 Eksportet dhe importet e ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta gjithsej, sipas vendeve të pronësisë, 2017-2019

%

		Eksporti			Importi		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
Vendet e BE-së	Austria	1,9	0,1	0,1	4,7	0,4	1,3
	Franca	1,3	1,7	3,1	2,7	2,2	3,1
	Gjermania	2,4	2,9	3,3	3,7	6,4	6,9
	Greqia	5,3	5,2	4,8	10,2	12,0	7,5
	Italia	54,2	47,1	48,7	40,6	41,2	41,7
	Hollanda	0,2	1,4	0,9	1,9	2,5	1,9
	Mbretëria e Bashkuar	0,01	0,01	0,03	0,2	0,2	0,2
	Të tjera të BE-së	3,0	4,0	2,1	7,2	5,4	6,8
Vendet e Ballkanit Perëndimor	Bosnja dhe Hercegovina	c	c	c	c	c	0,4
	Kosova	1,4	4,2	1,7	1,5	2,8	1,3
	Maqedonia	0,2	0,02	0,2	0,9	1,6	0,8
	Mali i Zi	c	c	c	0,03	0,04	c
	Serbia	0,4	0,01	0,02	3,4	1,5	0,9
Vendet e tjera	Kanada	c	c	0,01	2,6	0,01	0,1
	Kina	0,2	13,5	14,4	0,8	3,2	5,3
	Liban	2,5	2,3	c	0,9	c	0,9
	Zvicra	0,01	0,1	2,2	4,7	3,1	1,0
	Turqia	9,3	12,5	14,5	10,2	12,5	15,4
	Emiratet e Bashkuara Arabe	1,6	2,5	0,1	1,7	0,9	0,8
	SHBA	0,2	0,1	0,5	0,7	1,0	0,5
	Vendet e tjera	5,2	2,2	1,0	1,2	2,1	3,2

Burimi: INSTAT

Në harkun kohor 2017-2019, eksportet e mallrave të ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta përbëjnë mesatarisht 50,4 %, të eksporteve të mallrave gjithsej. Ndërsa importet e mallrave të këtyre ndërmarrjeve përbëjnë mesatarisht 27,0 %, të importeve të mallrave gjithsej (Tab. 15).

Tab. 15 Struktura eksporte / importe mallrash të ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta në ndërmarrjet gjithsej, 2017-2019

%

Madhësia e ndërmarrjeve	Aktiviteti Ekonomik (NVE Rev.2)											
	2017				2018				2019			
		B-E	G			B-E	G			B-E	G	
	Gjithsej	Industri	Tregti	Të tjera	Gjithsej	Industri	Tregti	Të tjera	Gjithsej	Industri	Tregti	Të tjera
Eksportet												
Totali	**49,2**	**50,6**	**42,6**	**43,6**	**50,9**	**52,5**	**35,8**	**68,4**	**51,1**	**54,1**	**30,5**	**64,0**
1-9	48,5	55,5	46,2	37,7	53,2	66,3	46,0	38.0	43,6	46,4	41,6	46,4
10-49	30,0	29,7	24,5	50,1	37,0	26,8	42,3	79,1	37,5	34,0	32,9	64,6
50-249	49,5	51,5	c	c	39,8	41,8	c	c	45,2	47,9	c	c
250+	57,7	55,9	c	c	65,8	66,3	c	c	63,8	64,4	c	c
Importet												
Totali	**28,8**	**49,2**	**14,8**	**31,8**	**27,5**	**47,5**	**13,0**	**39,0**	**24,7**	**46,7**	**10,1**	**28,3**
1-9	24,1	60,9	16,3	18,6	17,3	37,4	13,2	20,0	21,1	58,9	12,7	22,0
10-49	24,0	43,0	16,1	39,1	20,9	51,2	11,9	32,0	11,4	23,4	7,7	19,6
50-249	29,2	47,6	c	c	24,7	34,1	c	c	24,4	44,1	c	c
250+	40,5	51,5	c	c	48,8	61,0	c	c	45,7	55,3	c	c

Burimi: INSTAT

Për periudhën kohore 2017-2019, eksportet e mallrave të ndërmarrjeve me pronësi/bashkëpronësi nga vendet e BE-së zënë mesatarisht 64,6 %, të eksporteve të mallrave të ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta. Ndërsa importet e mallrave këtyre ndërmarrjeve përbëjnë mesatarisht 69,3 %, të importeve të mallrave të ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta (Tab. 16).

Tab. 16 Struktura eksporte / importe mallrash të ndërmarrjeve të huaja dhe të përbashkëta nga vendet e BE-së në ndërmarrjet e huaja dhe të përbashkëta gjithsej, 2017-2019

%

Madhësia e ndërmarrjeve	Aktiviteti Ekonomik (NVE Rev.2)											
	2017				2018				2019			
		B-E	G			B-E	G			B-E	G	
	Totali	Industri	Tregti	Të tjera	Totali	Industri	Tregti	Të tjera	Totali	Industri	Tregti	Të tjera
Eksportet												
Gjithsej	**68,3**	**72,8**	**40,7**	**59,3**	**62,4**	**62,9**	**53,0**	**70,8**	**63,0**	**62,8**	**52,6**	**82,2**
1-9	66,2	87.4	55,6	63,1	90,1	95,0	86,8	73,4	74,8	68,5	78,0	76,8
10-49	74,3	88.0	57,9	40,6	50,2	64,1	23,4	70,2	59,9	71,2	25,5	82,4
50-249	91,3	91,3	c	c	76,8	77,5	c	c	90,5	92,2	c	c
250+	49,7	54,0	c	c	54,3	53,7	c	c	45,2	43,9	c	c
Importet												
Gjithsej	**71,3**	**72,0**	**69,6**	**71,4**	**67,0**	**63,6**	**64,6**	**86,3**	**69,5**	**68,7**	**68,6**	**76,7**
1-9	79,3	87,5	72,4	76,6	72,4	81,5	68,0	71,3	58,5	39,2	73,2	77,5
10-49	54,9	41,0	63,0	65,8	60,0	57,4	57,2	78,0	69,5	74,8	68,1	59,7
50-249	87,9	92,2	c	c	75,9	77,7	c	c	88,0	92,8	c	c
250+	62,6	61,8	c	c	62,4	56,1	c	c	58,6	56,3	c	c

Burimi: INSTAT